

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Кафедра обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету ДВНЗ»УжНУ

 д.е.н. Сержанов В.В.

“ ” _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія бухгалтерського обліку

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	07«Управління і адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	«Облік і оподаткування бізнесу»
Освітня програма	«Облік і оподаткування бізнесу»
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	українська

2021 -2022 навч. рік

**Робоча програма з дисципліни «Історія бухгалтерського обліку» для студентів,
галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»,
спеціальність: 071 «Облік і оподаткування», освітня програма «Облік і
оподаткування бізнесу».**

Рівень підготовки: Магістр.

05 травня 2021 року 31 с.

Укладач: Даньків Й.Я. к.е.н., професор

Підпис (Даньків Й.Я.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри обліку і аудиту
ДВНЗ «УжНУ», протокол від «07» травня 2021 року, № 16.

Завідувач кафедри обліку і аудиту проф. Колісник Г.М.

07 травня 2021 р.

Схвалено методичною комісією економічного факультету ДВНЗ «УжНУ» за
галуззю знань: 07 «Управління та адміністрування» спеціальність 071 «Облік і
оподаткування».

Протокол від «01_» червн 2021 року, № 6.

Голова комісії

доц. Шуліко А.О.

Робоча програма навчальної дисципліни не є об'єктом авторського права та інтелектуальної власності, що впливає із ст. 8 Закону України про авторське право та суміжні права.

© Даньків Й.Я., 2021 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021 р.

**Опис навчальної дисципліни «Історія бухгалтерського обліку»
за галуззю знань: 07 «Управління та адміністрування», спеціальність 071
«Облік і оподаткування», освітня програма: «Облік і оподаткування бізнесу»**

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2 семестр	2 семестр
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 5 аудиторних – 2 самостійної роботи – 3	2 семестр	2 семестр
	Лекції:	
	20	8
	Практичні (семінарські):	
	16	4
Вид підсумкового контролю: Залік – 2 сем.	Самостійна робота:	
	54	78
Форма підсумкового контролю: Залік - 2 сем	Індивідуальна робота:	
	-	-

* Виконання ІНДЗ здійснюється за рахунок самостійної роботи.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи становить: 40 % до 60 %

**2. Мета та завдання навчальної дисципліни
«Історія бухгалтерського обліку»**

Мета вивчення навчальної дисципліни “Історія бухгалтерського обліку” – засвоєння студентами знань з історії бухгалтерського обліку, ознайомлення з досвідом минулого бухгалтерського обліку, що сприятиме формуванню базових теоретичних знань, необхідних для сучасного ведення бухгалтерії. Завдання навчальної дисципліни: розуміння загальних методологічних підходів до

вивчення історії бухгалтерського обліку; ознайомлення з обліковими системами стародавнього світу та середньовіччя; оволодіння знаннями з формування бухгалтерської науки в країнах Європи; вивчення історії становлення та розвитку бухгалтерського обліку в Україні.

Мета вивчення навчальної дисципліни “Історія бухгалтерського обліку” – засвоєння студентами знань з історії бухгалтерського обліку, ознайомлення з досвідом минулого бухгалтерського обліку, що сприятиме формуванню базових теоретичних знань, необхідних для сучасного ведення бухгалтерії. Відповідно до зазначеної мети при вивченні даної дисципліни передбачається вирішення таких завдань:

- засвоїти загальні методологічні підходи до вивчення історії бухгалтерського обліку;
- ознайомитися з обліковими системами стародавнього світу та середньовіччя;
- оволодіти знаннями з формування бухгалтерської науки в Італії та інших країнах Європи;
- засвоїти історичний розвиток і формування теорії подвійного відображення фактів господарювання;
- вивчити історію становлення та розвитку бухгалтерського обліку в Україні, в т.ч. бюджетного;
- ознайомитися з особливостями обліку на Західній Україні в дорадянський період.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- загальні методологічні підходи до вивчення історії бухгалтерського обліку, зокрема: філософський, документальний, синтетичний і аналітичний;
- як розвивалось мистецтво освоєння чисел і підрахунків;
- перші ознаки зародження обліку в давніх країнах Сходу, зокрема: Древньому Єгипті, Месопотамії (Вавилоні), Іудеї, Персії, Індії, Китаї.
- вплив розвитку економічної думки у Європі в ХУІІ-ХУІІІ столітті на формування наукових паростків з бухгалтерської обліку та початок зародження рахунковедення;
- юридичні та економічні аспекти зародження бухгалтерської науки в Італії.
- французьку, італійську, німецьку, англо-американську бухгалтерські школи;
- суть староіталійської, нової італійської, німецької, французької, американської, інтегральної, шахової, копіювально-карткової, меморіально-ордерної, журнально-ордерної та автоматизованих форм бухгалтерського обліку;
- виникнення та суть напрямів теорій подвійного відображення фактів господарської діяльності;
- початки обліку на території України в дослов’янський період, систематизацію праісторичного розвитку України та виникнення облікової культури;
- розвиток бухгалтерського обліку за часів виникнення і розвитку Київської

Русі; князювання Олега, Ігоря, Володимира, Ярослава Мудрого та Володимира Мономаха;

- розвиток бухгалтерського обліку у XIII-XIV століттях у період занепаду Київської держави і за часів перенесення центру східнослов'янської культури на Галицько-Волинське королівство;
- розвиток бухгалтерського обліку в Україні XVI-XVIII століттях;
- розвиток бухгалтерського обліку в Україні кінця XVIII початку XX століть;
- розвиток бухгалтерського обліку в Україні в XX столітті;

Повинен вміти:

- сформулювати філософський, документальний, синтетичний і аналітичний підходи до вивчення історії бухгалтерського обліку;
- визначати головні ознаки зародження обліку в давніх країнах Сходу, зокрема: Древньому Єгипті, Месопотамії (Вавилоні), Іудеї, Персії, Індії, Китаї.
- сформулювати вплив наукової думки в Англії і Франції на формування наукових паростків бухгалтерського обліку;
- визначити юридичні та економічні аспекти зародження бухгалтерської науки в Італії.
- охарактеризувати основні особливості французької, італійської, німецької, англо-американської бухгалтерських шкіл;
- сформулювати сутність і основні особливості староіталійської, нової італійської, німецької, французької, американської, інтегральної, шахової, копіювально-карткової, меморіально-ордерної, журнально-ордерної і автоматизованих форм бухгалтерського обліку;
- визначити напрями теорій подвійного та балансового походження та відображення фактів господарської діяльності;
- охарактеризувати початки обліку на території України в дослов'янський період; систематизацію праісторичного розвитку України та виникнення облікової культури;
- охарактеризувати розвиток бухгалтерського обліку за часів виникнення і розвитку Київської Русі;
- охарактеризувати розвиток бухгалтерського обліку на території України у XIII-XIV століттях;
- охарактеризувати законотворчу діяльність державних органів влади за часів Великого князівства Литовсько-Руського і польсько-литовської держави та її вплив на розвиток бухгалтерського обліку з середини XIV століття та на протязі XV століття;
- охарактеризувати розвиток бухгалтерського обліку на території України у XVI-XVIII століттях.
- охарактеризувати основні особливості розвитку бухгалтерського обліку в Україні кінця XVIII початку XX століть та внесок окремих економістів та вчених у його розвиток;
- охарактеризувати основні особливості розвитку бухгалтерського обліку в Україні в XX столітті та внесок українських вчених у його розвиток;

- охарактеризувати основні особливості на початкові етапи становлення бюджетного обліку в Україні у ХХ столітті та формування його об'єктів.

Предмет: історичний розвиток бухгалтерських категорій

Форми підсумкового контролю – Залік (ПМК).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ»

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Історія бухгалтерського обліку» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми «Облік, аудит і оподаткування» (ОП)

Шифр за ОП	Назва освітньої компоненти (навчальної дисципліни)
ОК 1.1	Сучасні тренди глобальної та національної економіки
ОК 1.2	Соціальна відповідальність та організаційна культура
ОК 1.3	Інноваційний розвиток економіки
ОК 1.4	Бухгалтерський облік в управлінні підприємством
ОК 1.5	Облік та звітність за міжнародними стандартами
ОК 1.6	Організація обліку
ОК 1.7	Організація та методика аудиту
ОК 1.8	Бюджетування податків і зборів на підприємстві

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни «Історія бухгалтерського обліку» передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності **071 «Облік і оподаткування»** та освітньої програми «Облік і оподаткування бізнесу» **сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, відтворення термінів, конкретних фактів, методів і процедур, основних понять, правил, принципів, цілісних теорій

ЗК4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні з інтерпретацією матеріалу (пояснення, короткий виклад), прогнозування майбутніх наслідків, що випливають із наявних даних.

ЗК7. Здатність аналізувати частин цілого, виявлення взаємозв'язку між ними, осмислення принципів організації цілого та виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність комбінувати елементи, щоб одержати ціле з новою системною властивістю

ЗК9. Здатність оцінювати значення тої чи іншої інформації для конкретної мети.

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою, спілкуватися з нефaxівцями своєї галузі та працювати у команді, зокрема у міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

ФК1. Уміти застосовувати набуті знання з основи організації обліку і контролю (аудиту) на підприємстві, володіти відповідними практичними навичками щодо: формування конкретних методів, принципів та процедур облікової політики; розробки форм документів за відсутності їх нормативного регулювання; розробки форм внутрішньої звітності для забезпечення керівництва суб'єкта господарювання необхідною інформацією з метою прийняття управлінських рішень; архівування документації та звітності відповідно до вимог чинного законодавства.

ФК5. Уміння організувати наукові дослідження в галузях економіки: вибрати і обґрунтувати тему, скласти план досліджень; уміти використовувати інформаційне забезпечення; складати і оформляти бібліографію, застосовувати комп'ютерні технології у наукових дослідженнях і т.д.

ФК8. Проводити дослідження змін економічних явищ і процесів на багатокритеріальній основі. Здійснювати оцінку внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства з орієнтацією на довгострокову перспективу. Робити обґрунтовані об'єктивні висновки та пропозиції за результатами проведених досліджень.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Вміння використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички з фахових дисциплін в обліку, аналізі і аудиті суб'єктів підприємництва та бюджетних установ і організацій.

ПРН 2. Вміння класифікувати облікову інформацію, будувати систему бухгалтерського обліку для потреб управління. Організувати формування облікової інформації за стадіями облікового процесу, управляти якістю бухгалтерського обліку, контролювати якість облікової інформації.

ПРН 3. Вміння здійснювати підготовку фінансової бухгалтерської звітності. Визначити інформаційні потреби користувачів звітної інформації в управлінні підприємством.

ПРН 4. Вміння застосовувати техніки та методики надання облікової інформації для сучасних та потенційних потреб управління підприємством.

ПРН 5. Здатність застосовувати методи фінансового та стратегічного аналізу як наукової бази прийняття правильних управлінських рішень.

ПРН 6. Уміння застосовувати знання теоретичних, організаційних та регуляторних засад податкового законодавства, а також навички контрольної-перевірочної роботи контрольних органів з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

ПРН 7. Приймати рішення щодо управління витратами.

ПРН 8. Вміння складати бухгалтерську та податкову звітність малого підприємства.

ПРН 9. Вміння вести облік відповідно до МСБО.

ПРН 10. Вміння надати практичні рекомендації щодо застосування в системі економічної безпеки підприємства методики діагностики економічної надійності зовнішніх контрагентів.

- ПРН 11. Вміння застосовувати сучасні економіко-математичні методи для фундаментальних та прикладних досліджень у галузі обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.
- ПРН 12. Володіння навиками письмової та усної презентації результатів власної роботи, наукового та практичного матеріалу.
- ПРН 13. Вміти застосовувати інформаційні та інноваційні технології у професійній та науковій діяльності.
- ПРН14. Враховувати основні економічні закони у процесі професійної діяльності.
- ПРН15. Враховувати правові засади у професійній діяльності.
- ПРН16. Опрацьовувати інформацію, аналізувати й узагальнювати її, робити наукові висновки із досліджень, належним способом оформляти їх результати.
- ПРН17. Здійснювати ефективне ділове спілкування.
- ПРН18. Вміти працювати як самостійно, так і в команді.

Предмет: історичний розвиток бухгалтерських категорій
Форма підсумкового контролю – Залік (ПМК).

Програма навчальної дисципліни «Історія бухгалтерського обліку»

Змістовний модуль 1: Історія виникнення і формування бухгалтерського обліку як науки

Тема 1. Господарський облік і виникнення подвійної бухгалтерії

Загальні методичні підходи до вивчення історії бухгалтерського обліку (філософський, документальний, синтетичний, аналітичний). Початок зародження бухгалтерії. Освоєння чисел і підрахунків. Облікові системи Стародавнього Сходу (Древній Єгипет, Месопотамія, Іудея, Персія, Індія, Китай). Господарський облік середньовіччя (Італія, Іспанія, Німеччина, Нідерланди). Перші зразки розвиненого обліку.

Тема 2. Формування бухгалтерського обліку як науки

Наукові паростки бухгалтерського обліку. Зародження бухгалтерської науки в Італії. Формування облікової наукової думки інших бухгалтерських шкіл (французька школа, німецька школа, англо-американська школа). Узагальнення розвитку основних форм обліку (староіталійська, новоіталійська, німецька, французька, американська, інтегральна, шахматна, копіювально-карткова та сучасні форми обліку). Історичний розвиток і формування теорії подвійного відображення фактів господарювання.

Змістовний модуль 2: Історія становлення і розвитку бухгалтерського обліку в Україні

Тема 3. Історія становлення і розвитку бухгалтерського обліку в Україні

Облік на території України в дослов'янський період. Облік періоду княжої та литовсько-польської доби. Бухгалтерський облік в Україні в XVI – XVIII століттях. Облік в Україні кінця XVIII початку XX століть. Бухгалтерський облік в Україні в XX столітті. Етапи становлення бюджетного обліку в Україні та формування його об'єктів.

Тема 4. Господарський облік виробництва та торгівлі в Галичині, Буковині, та Закарпатті в дорадянський період

- Облік у сільському господарстві.
- Облік промислового виробництва.
- Облік торгівельної діяльності.

	англійської та англо-американської бухгалтерських шкіл 4.1. Зародження французької, італійської та німецької бухгалтерських шкіл. 4.2. Зародження англійської та англо-американської бухгалтерських шкіл Лекція 5. Історія виникнення і розвитку форм бухгалтерського обліку та формування теорій подвійного відображення фактів господарювання 5.1. Узагальнення розвитку основних форм обліку 5.2. Історичний розвиток і формування теорій подвійного відображення фактів господарювання	2 2
Змістовний модуль 2: Історія становлення і розвитку бухгалтерського обліку в Україні		
4	Тема 3. Історія становлення та розвитку бухгалтерського обліку в Україні Лекція 6. Історія становлення бухгалтерського обліку в Україні 8.1. Облік на території України в дослов'янський період 8.2. Облік та право на території України в період княжої та литовсько-польської доби 8.3. Бухгалтерський облік в Україні у XVI-XVIII століттях Лекція 7. Історія розвитку бухгалтерського обліку в Україні кінця ХУІІІ – кінця ХХ століття 7.1. Облік в Україні кінця ХVІІІ початку ХХ століть 7.2. Бухгалтерський облік в Україні в ХХ столітті Лекція 8. Історія розвитку бухгалтерського обліку в Україні кінця ХХ – початку ХХІ століть. 8.1. Деякі погляди на початкові етапи становлення бюджетного обліку в Україні та формування його об'єктів. 8.2. Становлення національної системи бухгалтерського обліку в Україні на основі його гармонізації та стандартизації	2 2 2
5	ТЕМА 4. Господарський облік виробництва та торгівлі в Галичині, Буковині та Закарпатті в дорадянський період Лекція 9-10. Господарський облік виробництва та торгівлі в Галичині, Буковині та Закарпатті в дорадянський період Лекція 9. Облік у сільському господарстві та промислового виробництва Лекція 10. Облік торговельної діяльності	2 2
	<i>Усього за денною формою навчання</i>	20

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		<i>заочна форма</i>
Змістовний модуль 1: Історія виникнення і формування бухгалтерського обліку як науки		
1	Тема 1. Господарський облік і виникнення подвійної бухгалтерії	2
2	Тема 2. Формування бухгалтерського обліку як науки	2
Змістовний модуль 2: Історія становлення і розвитку бухгалтерського обліку в Україні		
4	Тема 3. Історія становлення та розвитку бухгалтерського обліку в	2

	Україні	
5	ТЕМА 4. Господарський облік виробництва та торгівлі в	2
	<i>Усього за заочною формою навчання</i>	8

6. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		<i>денна форма</i>
Змістовний модуль 1: Історія виникнення і формування бухгалтерського обліку я науки		
1	Тема 1. Господарський облік і виникнення подвійної бухгалтерії Заняття 1. Початок зародження бухгалтерії. Освоєння чисел та підрахунків 1. Загальні методологічні підходи до вивчення історії бухгалтерського обліку 2. Початок зародження бухгалтерії. Освоєння чисел і підрахунків. Облікові системи Стародавнього Сходу 3. Облік в античному світі: а) Древня Греція; б)Еліністичні держави; в) Древній Рим. 4. Господарський облік Середньовіччя. 5. Перші зразки розвиненого обліку.	2
2	Тема 2. Формування бухгалтерського обліку як науки. Заняття 2. Зародження та формування бухгалтерської науки 1. Наукові паростки бухгалтерського обліку: а) наукова думка в Англії; б) наукова думка в Франції; в) зародження рахунковедення. 2. Зародження бухгалтерської науки в Італії: а) юридичний аспект; б) економічний аспект. 3. Формування облікової наукової думки інших бухгалтерських шкіл: а) французька бухгалтерська школа; б) італійська бухгалтерська школа; в) німецька бухгалтерська школа; г) англо-американська бухгалтерська школа. Заняття 3. Історія виникнення і розвитку форм бухгалтерського обліку та формування теорій подвійного відображення фактів господарювання 1. Узагальнення розвитку основних форм обліку: а) староіталійська (венеціанська) форма; б)нова італійська форма; в)меморіально-касова (німецька) форма; г)багатожурнальна (французька) форма; д)американська форма; е)інтегральна форма; є) шахова форма; ж)копіювально-карткова форма; з)характеристика сучасних форм. 2. Історичний розвиток і формування теорій подвійного відображення фактів господарювання.	2
	<i>Контрольний захід (контрольна робота, , тестування тощо)</i>	2
Змістовний модуль 2: Історія становлення і розвитку бухгалтерського обліку в Україні		
4	Тема 3. Історія становлення та розвитку бухгалтерського обліку в Україні. Заняття 4. Історія становлення бухгалтерського обліку в Україні 1. Облік на території України в дослов'янський період: а) трипільська культура; б) грецькі колонії; в) скіфський період. 2. Облік періоду княжої та литовсько-польської доби. 3. Бухгалтерський облік в Україні у XVI - XVIII століттях.	2

	Заняття 5. Історія розвитку бухгалтерського обліку в Україні кінця ХУІІІ – кінця ХХ століття 1. Облік в Україні кінця ХУІІІ початку ХХ століть: а) облік в Західній Україні за часів Австро-Угорської імперії; б) облік в Східній Україні за часів Російської імперії; в) облік в 20-30 роках ХХ століття. 2. Бухгалтерський облік в Україні в радянський і післярадянський період. 3. Етапи становлення бюджетного обліку в Україні. 4. Становлення національної системи бухгалтерського обліку в Україні на основі його гармонізації та стандартизації	2
5	Тема 4, заняття 6. Господарський облік виробництва та торгівлі в Галичині, Буковині та Закарпатті. 1. Облік в сільському господарстві. 2. Облік промислового виробництва. 3. Облік торгівельної діяльності.	2
	<i>Контрольний захід (контрольна робота, , тестування тощо)</i>	2
	<i>Усього за денною формою навчання</i>	1+
Заочна форма		
	Історія виникнення і формування бухгалтерського обліку як науки	2
	Історія становлення і розвитку бухгалтерського обліку в Україні	2
	<i>Усього за заочною формою навчання</i>	4

7. Самостійна та індивідуальна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин <i>денна форма</i>
1	Опрацювання та вивчення лекційного матеріалу	20
2	Підготовка до семінарських (практичних) занять	18
3	Підготовка до 2 поточних контрольних заходів	-
4	Виконання індивідуальних завдань (реферату)	10
5	Опрацювання тем змістового модулю 1	3
6	Опрацювання тем змістового модулю 2	3
	Разом	54
Заочна форма		
1	Опрацювання та вивчення лекційного матеріалу	50
2	Виконання індивідуальних завдань (реферату)	28
	Разом	78

Самостійна робота студента є однією із форм організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Змістом самостійної роботи з курсу «Історія бухгалтерського обліку» є:

- опрацювання та вивчення теоретичних питань прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до семінарських (практичних) занять;

- підготовка до поточних контрольних робіт;
- виконання індивідуальних завдань.

Контроль самостійної роботи студентів проводиться на семінарських (практичних) заняттях у формі поточного контролю та перевірки якості виконання домашніх завдань (реферату).

8.1. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання є однією з форм самостійної роботи студентів, яка передбачає створення умов для найповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

До індивідуальних завдань з курсу «Історія бухгалтерського обліку» відносять написання рефератів.

До виконання реферату студент повинен опрацювати законодавчі акти, нормативні документи та іншу спеціальну літературу (підручники, монографії, статті тощо) як вітчизняних так і зарубіжних авторів з вибраної теми дослідження. Після цього скласти план реферату та оформити результати дослідження.

Виконана робота повинна бути належним чином оформлена і здана науковому керівнику для перевірки в установлений термін. Заздалегідь до захисту реферату студент знайомиться із зауваженнями наукового керівника та здійснює їх виправлення. Виконані студентами роботи після їх рецензування викладачем допускаються до захисту на семінарських (практичних) заняттях згідно розкладу занять.

Основні вимоги до оформлення реферату

1) надрукувати на аркушах формату А4, стандартні поля та інтервали, листи пронумерувати, на останньому листі — дата виконання і особистий підпис;

2) титульний лист (назва міністерства, університету, факультету, кафедри, курс, номер групи, прізвище, ім'я по батькові студента, календарний рік) з обов'язковою назвою теми реферату (назва теми за бажанням студента узгоджується з керівником курсу);

3) обсяг реферату 10—12 сторінок (без урахування титульної сторінки, списку літератури та додатків);

4) структура реферату наступна:

- вступ, з визначенням мети роботи і стислою характеристикою банківської установи;
- безпосереднє дослідження з обраної студентом проблеми;
- висновки по роботі, оцінка доступності інформації і якості роботи, побажання щодо організації до керівника курсу;

5) чіткість і логічність викладення, використання конкретних матеріалів;

6) реферат набирається на комп'ютері;

Критерії оцінювання реферату. За належний виклад матеріалу, вмiле подання змісту реферату з відображенням всіх його складових, за доповідь та відповіді на усі запитання присутніх під час доповіді виставляється оцінка «відмінно» максимально, з яких:

- «відмінно» – за вмiле подання змісту реферату з відображенням всіх його складових;
- «добре» – за належну доповідь змісту реферату;
- «задовільно» – за змістовну відповідь на запитання присутніх та за особисту активність щодо вмiлого формулювання запитань та їх подання іншим виступаючим з відповідними доповідями.

Тематика рефератів

з навчальної дисципліни «Історія бухгалтерського обліку» для студентів 2-го курсу денної форми навчання, рівень підготовки – бакалавр, спеціальність «Облік і оподаткування», освітня професійна програма «Облік, аудит і оподаткування»:

1. Загальні методологічні підходи до вивчення історії бухгалтерського обліку.
2. Початок зародження бухгалтерії. Освоєння чисел та підрахунків.
3. Облікові системи Стародавнього Сходу.
4. Облік в Античному світі.
5. Господарський облік Середньовіччя.
6. Перші зразки розвиненого обліку.
7. Наукові паростки бухгалтерського обліку.
8. Зародження і формування бухгалтерської науки в Італії.
9. Історичні аспекти виникнення подвійного запису.
10. Облікова система Італії часів Середньовіччя.
11. Перші літературні праці з бухгалтерського обліку та їх значення для його становлення і розвитку.
12. Характеристика і структура праці Луки Пачіолі "Трактат про рахунки і записи" та її значення для становлення і розвитку бухгалтерського обліку.
13. Облікові системи європейських країн часів Середньовіччя.
14. Формування облікової науки бухгалтерських шкіл Європи.
15. Розвиток бухгалтерського обліку як науки в Англії.
16. Розвиток бухгалтерського обліку як науки у Франції.
17. Розвиток бухгалтерського обліку як науки в Італії.
18. Французька бухгалтерська школа, історія її розвитку та виникнення.
19. Німецькомовна бухгалтерська школа.
20. Історичний розвиток і формування теорії подвійного відображення фактів господарювання
21. Бухгалтерський облік на території України в дослов'янський період
22. Бухгалтерський облік періоду княжої та литовсько-польської доби.
23. Облік в Запорізькій Січі.
24. Облік в Україні за часів І. Мазепи.
25. Облік в Україні після полтавських подій (Полтавської битви).
26. Облік в Західній Україні в XVIII ст.
27. Бухгалтерський облік в Україні у XVI - XVIII століттях.
28. Бухгалтерський облік в Україні вінець XVIII — XX століть.
29. Бухгалтерський облік в Україні в XX- на початку XXI століть.
30. Деякі погляди на початкові етапи становлення бюджетного обліку в Україні та формування його об'єктів.

Тематика контрольних робіт для студентів 6-го курсу заочної форми навчання, рівень підготовки «спеціаліст та магістр» з навчальної дисципліни «Історія бухгалтерського обліку»:

1. Загальні методологічні підходи до вивчення історії бухгалтерського обліку.
2. Початок зародження бухгалтерії. Освоєння чисел та підрахунків.
3. Облікові системи Стародавнього Сходу.
4. Облік в Античному світі.
5. Господарський облік Середньовіччя.

6. Перші зразки розвиненого обліку.
7. Наукові паростки бухгалтерського обліку.
8. Зародження і формування бухгалтерської науки в Італії.
9. Виникнення подвійного запису.
10. Облікова система Італії часів Середньовіччя.
11. Перші літературні праці з бухгалтерського обліку та їх значення для його становлення і розвитку.
12. Характеристика і структура праці Луки Пачіолі "Трактат про рахунки і записи" та її значення для становлення і розвитку бухгалтерського обліку.
13. Облікові системи європейських країн часів Середньовіччя.
14. Формування облікової науки бухгалтерських шкіл Європи.
15. Розвиток бухгалтерського обліку як науки в Англії.
16. Розвиток бухгалтерського обліку як науки у Франції.
17. Розвиток бухгалтерського обліку як науки в Італії.
18. Французька бухгалтерська школа, історія її розвитку та виникнення.
19. Німецькомовна бухгалтерська школа.
20. Історичний розвиток і формування теорії подвійного відображення фактів господарювання
21. Бухгалтерський облік на території України в дослов'янський період
22. Бухгалтерський облік періоду княжої та литовсько-польської доби.
23. Облік в Запорізькій Січі.
24. Облік в Україні за часів І. Мазепи.
25. Облік в Україні після полтавських подій (Полтавської битви).
26. Облік в Західній Україні в XVIII ст.
27. Бухгалтерський облік в Україні у XVI - XVIII століттях.
28. Бухгалтерський облік в Україні від XVIII — XX століть.
29. Бухгалтерський облік в Україні в XX- на початку XXI століть.
30. Деякі погляди на початкові етапи становлення бюджетного обліку в Україні та формування його об'єктів.

Загальні рекомендації:

1. Контрольне завдання (КЗ) з дисципліни "Історія бухгалтерського обліку» виконується самостійно кожним студентом за одною з наведених вище тем.
2. Написати на аркушах формату А4, стандартні поля та інтервали, листи пронумерувати, на останньому листі — дата виконання і особистий підпис;
3. Титульний лист КЗ (назва міністерства, університету, факультету, кафедри, курс, номер групи, прізвище, ім'я по батькові студента, календарний рік) з обов'язковою назвою теми КЗ.
4. Обсяг КЗ 10—12 сторінок (без урахування титульної сторінки, списку літератури та додатків);
5. Структура КЗ наступна:
 - вступ, з визначенням мети роботи і стислою характеристикою теми реферату;
 - безпосереднє дослідження з обраної студентом проблеми;
 - висновки по роботі, оцінка доступності інформації і якості роботи, побажання щодо організації до керівника курсу;
6. Чіткість і логічність викладення, використання конкретних матеріалів.

СКЛАДОВІ ЕЛЕМЕНТИ РЕФЕРАТУ (КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ)

ВСТУП:

1. Обґрунтувати актуальність теми реферату.
2. Дати аналіз основних публікацій (літературних джерел, що використані при написанні реферату з його проблеми і на які Ви спираєтесь при його написанні.
3. Визначити мету і завдання проблеми дослідження.
4. Визначити об'єкт дослідження.
5. Визначити методи дослідження.

6. Описати теоретичне і практичне значення результатів реферату.
7. Дати коротку характеристику структури і змісту реферату (декількома реченнями, абзацами).

Кожне питання основної частини роботи виділяється окремим заголовком із зазначенням його номеру (рекомендується не більше трьох питань).

Зміст роботи, вступ, висновки, список використаних джерел та додатки як окремі параграфи (розділи) не нумеруються.

ВИМОГИ ДО ВИСНОВКУ РЕФЕРАТУ:

У висновках, як правило, перше речення рекомендуємо починати з такого речення:

“Підсумовуючи результати проведеного дослідження з даної проблеми (Якої саме уточнити конкретно) можна зробити наступні висновки, констатувати деякі факти та запропонувати окремі рекомендації”.

Доцільно зробити висновки за окремими частинами роботи і подати так:

- 1.
- 2.

3.

і так до кінця.

ЗАУВАЖЕННЯ: У рефератах не прийнято вживати такі терміни: “я”, “мною”, “моя”, “мені” тощо.

Загальні рекомендації щодо оформлення списку використаних літературних джерел:

На кожне літературне джерело, включене до такого списку, повинне бути посилання у основній частині дослідження. Якщо автор робить посилання на будь-які залучені факти або цитує праці інших авторів, то він повинен обов'язково вказати, звідки наведені ці матеріали. Не слід включати до бібліографічного списку ті праці, які фактично не були використані. Будь-яка інформація чи твердження, які наводяться в статті, у т. ч. табличний матеріал, повинні використовуватися з посиланням на джерело її походження. Якщо вони є результатом власного дослідження, їх також необхідно супроводжувати відповідними поясненнями щодо методології отримання даних.

Список використаних джерел пропонуємо подавати так:

Офіційні документи (подаються в загальному алфавітному порядку або по мірі їх використання у тексті реферату):

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України, від 16 липня 1999 року № 996-XIV // <http://zakon.rada.gov.ua>.

Підручники, навчальні посібники, монографії подаються (подаються в загальному алфавітному порядку або по мірі їх використання у тексті реферату, наприклад [3.45 – це значить третє джерело у списку літератури, сторінка 45]):

2. Бутинець Т.А. Бухгалтерський облік: Навч посіб/ Т.А. Бутинець, Л.В. Чижевська, С.Л.Берега // за ред. проф. Ф.Ф.Бутинця.- Житомир: ЖІТІ. 2000. – 672с.
3. Даньків Й.Я., Остап'юк М.Я. Історичні нариси обліково-правової культури: Європа і Україна (від зародження до наших днів): монографія / Й.Я.Даньків, М.Я.Остап'юк. - Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2015. - 160 с. ISBN 978-966-2095-98-2.
4. Даньків Й.Я. Бухгалтерський облік: підручник / Й.Я. Даньків Й.Я., М.Я. Остап'юк -- К.: Знання, 2007. - 469 с.
5. Даньків Й.Я. Стандартизація обліку і аудиту: навч. посіб. / Й.Я. Даньків Й.Я., М.Р. Лучко, М.Я. Остап'юк -- —2-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2006.- 350 с.
6. Остап'юк М.Я. Історія бухгалтерського обліку: навч. посіб. / М.Я. Остап'юк, М.Р. Лучко, Й.Я. Даньків —2-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2009. – 278 с.

Журнальна стаття:

7. Даньків Й.Я. Лука Пачіолі (Пачіоло) - основоположник бухгалтерської науки (до 570 річчя з дня народження і 500 річчя з дня смерті) / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк, С.В. Долинський. - Бухгалтерський облік і аудит - № 7- 2015. - С.3-7.

Газетна стаття

8. Чисті активи зменшилися: Як вчинити зі статутним капіталом // Все про бухгалтерський облік. - № 103 (2340) . – 2015 – С.23.

9. Методи навчання

Серед методик активізації навчального процесу з навчальної дисципліни «Історія бухгалтерського обліку» є:

- Проблемні лекції;
- Робота у малих групах – на кожному семінарському (практичному) занятті;
- Міні лекції - використовуються на початку або в кінці звичайної лекції або семінарського (практичного) заняття і мають тривалість від 5 до 10 хвилин; на початку лекції або семінарського заняття основне завдання проблемної міні-лекції полягає у актуалізації питань, що будуть розглядатися в основній лекції шляхом виявлення існуючих протиріч та прогнозу шляхів їх розв'язання, у кінці звичайної лекції проблемна міні-лекція визначає подальші напрямки дослідження питання або ж суміжні галузі економічної науки, що розглядають його.
- Презентації - використовуються для пред'явлення певних досягнень, результатів роботи груп, звіту про виконання індивідуальних завдань таких як захист реферату.

10. Методи контролю

Система навчання у вищій школі - багатогранний процес, який складається з цілого ряду взаємопов'язаних елементів. Серед них важливе місце посідає контроль знань, тобто організація зворотного зв'язку як засобу управління навчально-виховним процесом.

Оцінювання знань студентів з дисципліни «Історія бухгалтерського обліку» проводиться відповідно до робочого навчального плану у вигляді поточного оцінювання знань студентів, написання та захисту індивідуальної роботи (реферату) та оцінювання заліку студентів.

Поточне оцінювання знань студентів з дисципліни “«Історія бухгалтерського обліку» проводиться за такими формами:

а) *під час практичних занять*:

- опитування або тестування знань студентів з теоретичного матеріалу;
- оцінка виконання ситуаційних вправ та завдань під час заняття;

б) *за результатами виконання завдань самостійного опрацювання (індивідуальних завдань - реферату)*:

- оцінка виконання домашніх завдань під час заняття;
- обговорення матеріалів рефератів під час практичних занять;
- обговорення матеріалів доповідей з поставленого проблемного питання, проведення дискусій, підведення резюме з даного питання під час практичного заняття;

Максимальна кількість при оцінюванні знань студентів під час практичного заняття виставляється за такими критеріями:

- під час опитувань - за повну і ґрунтовну відповідь на задане запитання з теми заняття;
- при тестуванні - за правильні відповіді на всі запитання тесту з теми заняття;

Максимальна кількість балів при оцінюванні написання рефератів за заданими темами виставляється за такими критеріями:

- за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту має бути ще не менше трьох джерел інформації);
- за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на джерела інформації;
- за наявність змістовних висновків;
- за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах;

При невиконанні окремих критеріїв з тієї чи іншої форми контролю знань кількість балів, яка виставляється студентові, може бути знижена:

- за неповну відповідь - 0,5 бала;
- за кожну неправильну відповідь - 1 бал;
- за невчасне виконання індивідуальної роботи - 1 бал;
- за недостовірність поданої інформації -1,5 бала;
- за недостатнє розкриття теми -1-2 бали;

- за відсутність посилань на літературні джерела - 0,5 бала.

Таким чином, результати поточного контролю знань студентів (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем в кінці кожного заняття до відома всіх студентів та проставляються в "Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять студентів".

Поточний контроль – оцінювання навчальних досягнень студента протягом семестру за національною чотирибальною шкалою (2, 3, 4, 5). Реалізується у формі експрес-опитування, оперативного контролю на лекційних, практичних заняттях, перевірка та захист домашніх та контрольної роботи.

Підсумковий (семестровий) контроль – Залік (ПМК).

11. Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання навчальної дисципліни **Шкала оцінювання: національна та ECTS**

АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА				Виконання індивідуального завдання
Змістовний модуль № 1		Змістовний модуль 2		
ЗМ1		ЗМ2		
Лекційні, практичні, заняття	Контрольний захід (контрольна робота)	Лекційні, практичні, заняття	Контрольний захід (контрольна робота, колоквиум)	
T1-T2	T1-T2	T3-T4	T3-T4	
Середнє арифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	Середнє арифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	Оцінка за національною шкалою
K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅
0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Інтервальна шкала	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
4,51-5,00	90 – 100	A	Зараховано
4,01-4,50	82-89	B	
3,51-4,00	74-81	C	
3,16-3,50	64-73	D	
2,51-3,15	60-63	E	
1,51-2,50	35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0,00-1,50	0-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Фактична кількість балів, отримана студентом за виконання кожної з наведених робіт переводиться в державну оцінку за такими критеріями:

- А - оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних Джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно відповідати на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні тестових завдань;

- В - оцінка «добре» (82-89 балів) виставляється за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні тестових завдань;

- С - оцінка «добре» (75-81 балів) виставляється за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності, за вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні тестових завдань;

- D - оцінка «задовільно» (69-74 балів) виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні тестових завдань;

- E - оцінка «задовільно» (60-68 балів) виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні тестових завдань;

- FX - оцінка «незадовільно» з можливістю повторного складання екзамену (38-59 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні тестових завдань;

- F - оцінка «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням модуля (навчальної дисципліни) (00-34 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися при розв'язанні тестових завдань, незнання основних фундаментальних положень.

Сумарна оцінка, яку студент може отримати за результатами семестрового контролю, складається з кількості балів, отриманих за результатами поточного оцінювання знань під час семестру, та кількості балів, отриманих за оцінювання модульних (залікової) роботи студента.

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ І ДОБРОЧЕСНОСТІ

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності ДВНЗ «Ужгородський національний університет»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, не допускати при написанні реферату плагіату. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту звертатись до завідувача кафедри обліку ті аудиту.

12.Методичне забезпечення

1. Остап'юк М.Я. Історія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доповнене.// М.Я. Остап'юк М.Я., М.Р. Лучко М.Р., Й.Я. Даньків Й.Я. – К.: Знання, 2009, -- 278 с.
2. Даньків Й.Я., Остап'юк М.Я. Бухгалтерський облік: Підручник// Й.Я. Даньків М.Я., . Остап'юк. - К:Знання, 2007, 469 с.

13. Перелік питань для перевірки знань студентів з навчальної дисципліни “Історія бухгалтерського обліку”

1. Методологічні підходи до вивчення історії бухгалтерського обліку, їх характеристика.
2. Характеристика філософського підходу до вивчення історії бухгалтерського обліку.
3. Характеристика документального підходу до вивчення історії бухгалтерського обліку.
4. Характеристика синтетичного підходу до вивчення історії бухгалтерського обліку.
5. Початок зародження бухгалтерії.
6. Історичний процес освоєння чисел і підрахунків.
7. Облікова система Древнього Єгипту та її характеристика.
8. Облікова система Древнього Вавілону та її характеристика.
9. Облікова система Іудеї та її характеристика.
10. Облікова система Персії та її характеристика.
11. Облікові системи Древньої Індії та Китаю.
12. Облік в Древній Греції.
13. Облік в еліністичних державах та його характеристика.
14. Облік в Древньому Римі.
15. Виникнення подвійного запису.
16. Облікова система Італії часів Середньовіччя.
17. Перші літературні праці з бухгалтерського обліку.
18. Характеристика і структура праці Л. Пачіолі "Трактат про рахунки і записи".
19. Облікові системи європейських країн часів Середньовіччя.
20. Перші зразки розвиненого обліку.
21. Парадигми обліку.
22. Наукові паростки бухгалтерського обліку.
23. Розвиток бухгалтерського обліку як науки в Англії.
24. Розвиток бухгалтерського обліку як науки у Франції.
25. Розвиток бухгалтерського обліку як науки в Італії.
26. Бухгалтерська школа Італії (юридичний аспект).
27. Бухгалтерська школа Італії (економічний аспект).
28. Французька бухгалтерська школа, історія її розвитку та виникнення.
29. Німецькомовна бухгалтерська школа (Німеччина, Австро-Угорщина, Швейцарія).
30. Англо-американська бухгалтерська школа.
31. Характеристика староіталійської (венетіанської) форми обліку.
32. Характеристика новоіталійської форми обліку.
33. Характеристика німецької форми обліку,
34. Характеристика французької (багатожурнальної) форми обліку.
35. Характеристика американської форми обліку.
36. Інтегральна форма обліку, її характеристика.
37. Шахова форма обліку, її характеристика.
38. Копіювально-карткова форма обліку, її характеристика.
39. Меморіальна форма обліку, історія її виникнення.
40. Історія виникнення журнально-ордерної форми обліку.
41. Історія виникнення таблично-автоматизованої форми обліку.
42. Юридична теорія подвійного відображення фактів

- господарювання.
43. Обмінна теорія подвійного відображення фактів господарювання.
 44. Філософська теорія подвійного відображення фактів господарювання.
 45. Балансова теорія подвійного відображення фактів господарювання.
 46. Облік на території України в дослов'янський період
 47. Облік в Україні періоду княжої доби.
 48. Облік в Україні періоду литовсько-польської доби.
 49. Облік в Україні в XVI-XVII ст.
 50. Облік в Запорізькій Січі.
 51. Облік в Україні за часів І. Мазепи.
 52. Облік в Україні після полтавських подій (Полтавської битви).
 53. Облік в Західній Україні в XVIII ст.
 54. Облік в Україні під пануванням Росії в XVIII-XIX ст.
 55. Облік в Україні в першій половині XX ст.
 56. Облік в Україні в післявоєнний період.
 57. Історія виникнення та становлення бюджетного обліку в Україні.
 58. Особливості обліку у сільському господарстві Галичини, Буковини та Закарпаття в дорадянський період.
 59. Особливості обліку промислового виробництва в Галичині, Буковині та Закарпатті в дорадянський період.
 60. Особливості обліку торговельної діяльності в Галичині, Буковині та Закарпатті в дорадянський період.

**Примірний перелік тестів для перевірки знань студентів
з навчальної дисципліни «Історія бухгалтерського обліку»**

1. Який з методологічних підходів вивчення історії бухгалтерського обліку найбільш раціональний?

- а) філософський;
- б) документальний;
- в) синтетичний;
- г) імперичний;
- д) аналітичний.

2. В якій країні Древнього Сходу зародився матеріальний баланс?

- а) Єгипет;
- б) Вавілон;
- в) Іудея;
- г) Персія;
- д) Індія;
- е) Китай.

3. В якій країні Древнього Сходу виникло спеціальне облікове законодавство?

- а) Спінет;
- б) Вавілон;
- в) Іудея;
- г) Персія;
- д) Індія;
- е) Китай.

4. В якій країні Древнього Сходу зародилось державне рахівництво?

- а) Єгипет;
- б) Вавілон;
- в) Іудея;
- г) Персія;
- д) Індія;
- е) Китай.

5. В якій з країн античного світу вперше застосували облікові прилади?

- а) Древня Греція;
- б) Єгипет;
- в) Понтійське царство;
- г) Древній Рим.

6. В якій з країн античного світу вперше застосували систему державних рахунків?

- а) Древня Греція;
- б) Єгипет;
- в) Понтійське царство;
- г) Древній Рим.

7. В якій країні і коли вперше появився термін "бухгалтер"?

- а) Італія;
- б) Австрія;
- в) Нідерланди;
- г) Франція;
- д) Німеччина.

8. Який з зразків (парадигм) обліку передбачає облік фактів, які мають відбутися?

- а) диграфічний;
- б) камеральний;
- в) уніграфічний.

9. Яка з бухгалтерських шкіл Європи пропонувала процедурну концепцію в підході до вивчення бухгалтерського обліку?

- а) італійська;
- б) німецька;
- в) французька;
- г) англо-американська.

10. Яка з бухгалтерських шкіл стала основоположником аудиту?

- а) італійська;
- б) німецька;
- в) французька;
- г) англо-американська.

11. Які з бухгалтерських шкіл мали вплив на формування облікової системи на території України?

- а) італійська;
- б) німецька;
- в) французька;
- г) англо-американська.

12. В якій з форм бухгалтерського обліку максимально поєднаний аналітичний та синтетичний облік?

- а) інтегральний;
- б) шахматний;
- в) копіювально-картковий;
- г) меморіально-ордерний;
- д) журнально-ордерний;

е) таблично-автоматизованій.

13. На основі якої форми створена меморіально-ордерна форма обліку?

- а) копіювально-карткової;
- б) новоіталійської;
- в) інтегральної;
- г) контрольно-шахової;
- г) журнал-головної.

14. Застосування якої із форм бухгалтерського обліку найбільш ефективно на малих підприємствах?

- а) новоіталійської;
- б) інтегральної;
- в) журнал-головної;
- г) журнально-ордерної;
- д) меморіально-ордерної.

15. В якій галузі і коли вперше була застосована журнально-ордерна форма бухгалтерського обліку в нашій країні?

- а) енергетика;
- б) важке машинобудування;
- в) харчова промисловість;
- г) сільське господарство;
- д) торгівля.

16. Які з народів, що населяли Україну в дослов'янський період, внесли найбільший вклад в розвиток обліку?

- а) скіфи;
- б) гуни;
- в) готи;
- г) древні римляни;
- д) древні греки.

17. Де велась підготовка людей, що займалися обліком в Древній Русі?

- а) при маєтках дворян;
- б) при кожному дворі;
- в) в спеціальних школах;
- г) при монастирях;
- д) за межами Русі.

18. Під впливом якої бухгалтерської школи формувався облік в Україні часів І. Мазепи?

- а) італійської;
- б) французької;
- в) німецької;
- г) англійської;
- д) нідерландської.

19. Яка бухгалтерська школа мала вплив на формування бухгалтерського обліку в Галичині, Буковині і Закарпатті в XVIII-XX століттях.

- а) англійська;
- б) німецька;
- в) французька;
- г) італійська;
- д) англо-американська.

20. Яка праця з бухгалтерського обліку була найбільш популярна в Росії в кінці XVIII ст.

- а) Л. Пачіолі;
- б) Я. Імпена;
- в) Б. Котрульї;

г) К. Арнольда;

д) Е. Мудрова.

21. Хто був основоположником школи новаторів (винахідників) в царській Росії"?

а) П. Рейнбат;

б) І. Ахматов;

в) К. Арнольд;

г) Ф. Єзерський;

д) А. Прокоф'єв.

22. Які вищі економічні учбові заклади існували на Україні в умовах Царської Росії?

23. В чому полягає суть обмінної теорії і хто її засновник?

24. Які ви знаєте основні бухгалтерські школи України сьогодні?

25. Назвіть видатних вчених в галузі обліку, аудиту і аналізу в Україні в ХХ столітті?

14. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Основна:

1. Закон України від 16.07.99 року № 996-XIV „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”: [Електронний ресурс].- Режим доступу до докум.: [http //www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).
2. Закон України Про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" (щодо удосконалення деяких положень) від 05.10.2021 р. №2164–УІІ // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
3. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 29.09.2020 року № 588: [Електронний ресурс].- Режим доступу до докум.: [http //www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
 4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 року № 291: [Електронний ресурс].- Режим доступу до докум.: [http //www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).
 5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 року № 291: [Електронний ресурс].- Режим доступу до докум.: [http //www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).
 6. Порядок подання фінансової звітності, затверджений постановою кабінету Міністрів України від 28.02.2000 року № 419, зі змінами і доповненнями: [Електронний ресурс].- Режим доступу до докум.: [http //www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).
 7. Остап'юк М.Я. Історія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доповнене.// М.Я. Остап'юк М.Я., М.Р. Лучко М.Р., Й.Я. Даньків Й.Я. – К.: Знання, 2009. -- 278 с.
 8. Даньків Й.Я., Остап'юк М.Я. Бухгалтерський облік: Підручник// Й.Я. Даньків М.Я., . Остап'юк. - К:Знання, 2007, 469 с.
 9. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: В 2-х частинах: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.060106 „Облік і аудит”. – Житомир: ПП “Рута”, 2001.
10. Даньків Й.Я., Лучко М.Р., Остап'юк М.Я. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб.. -- Ужгород: Ужгород. націон. ун-т, 2001.- 140 с.
11. Даньків Й.Я., Лучко М.Р., Остап'юк М.Я. Стандартизація обліку і аудиту: Навч. посіб.— К.: Знання, 2004.- 310 с.
12. Даньків Й.Я., Лучко М.Р., Остап'юк М.Я. Стандартизація обліку і аудиту: Навч. посіб.—2-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2006.- 350 с.
13. Даньків Й.Я., Лучко М.Р., Остап'юк М.Я. Бухгалтерський облік у галузях економіки: Навч. посіб.—2-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2005.- 229 с.
14. Кужельний М.В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник.-К.: КНЕУ, 2001.- 334с.
15. Лучко М.Р., Остап'юк М.Я., Даньків Й.Я. та ін.. Фінансовий облік: первинна документація та облікова реєстрація: Навч. посіб. -- К.: Знання, 2005. – 319 с.
16. Остап'юк М.Я., Лучко М.Р., Даньків Й.Я. Історія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. – К.: Знання, 2010. – 276 с.
17. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку. [підручник]/ В.Г. Швець – К.: Знання, 2010. – 447с.
18. Даньків Й.Я., Остап'юк М.Я. Історичні нариси обліково-правової культури: Європа і Україна (від зародження до наших днів): монографія / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк. - Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2015. - 160 с. ISBN 978-966-2095-98-2.
19. Даньків Й.Я., Лучко М.Р., Остап'юк М.Я. Теорія бухгалтерського обліку (історичні та методологічні аспекти): Монографія.. --Ужгород: УжДУ, 1998.- 168 с.

Даньків Й.Я. Вибрані наукові статті та тези з історії бухгалтерського обліку:

1. Даньків Й.Я. Зарубіжний досвід: класифікація моделей бухгалтерського обліку / Й.Я. Даньків, Т. М. Мигалина // Проблеми економічного та соціального розвитку регіону і практика наукового експерименту: Наук.-техн. збір. Випуск № 14. -Київ-Ужгород: Закарпатська облрада НТО, 1998. - С.109– 113.
2. Даньків Й.Я. Світовий економічний розвиток та його вплив на реформування системи бухгалтерського обліку в Україні / Й.Я. Даньків // Науковий вісник Ужгородського університету: Серія “Економіка”. - Випуск 6. - Ужгород, 2000. – С.206-208. ISSN 0869-0782.
3. Даньків Й.Я. Бухгалтерський облік в Україні на шляху входження до Європейської спільноти / Й.Я. Даньків // Науковий збірник статей Пряшівського університету (Словаччина): “Clovek v suradniciach multidimenzionalnej spoločnosti. - Prešov: ManaCon, 2001. – С.188-191.
4. Остап'юк М.Я. Методичні аспекти регулювання бухгалтерського обліку та бухгалтерських систем в Україні /М.Я. Остап'юк, Й.Я. Даньків // Науковий вісник Житомирського інженерно-технологічного інституту. - Випуск 13, - Житомир, 2001, С.37-42.
5. Даньків Й.Я. Особливості бухгалтерського обліку за умов формування ринкової економіки України / Й.Я. Даньків, С.Р. Матейко. - Науковий вісник Ужгородського університету. - Серія: Економіка. - Випуск 11- Ужгород: 2002. - С.162-165. ISSN: 0869-0782.
6. Остап'юк М.Я. Подвійна бухгалтерія та нариси з історії становлення обліково-правової культури України / М.Я. Остап'юк, М.Р. Лучко, Й.Я. Даньків //Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. - Випуск 14. - Ужгород, 2004. – С.190-195. ISSN: 0869-0782.
7. Даньків Й.Я. Становлення національної системи бухгалтерського обліку в Україні на основі його гармонізації та стандартизації / Й.Я. Даньків // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. - Випуск 15. - Ужгород, 2004. –С.152-156. ISSN: 0869-0782.
8. Даньків Й.Я. Історичні аспекти становлення і розвитку бухгалтерської науки в Україні кінця ХУІІІ і початку ХХІ століть / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк. - Науковий вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія “Економічні науки”. 1(47). -Житомир: ЖДТУ. – 2009, №1(47). – С.86 -93.
9. Даньків Й.Я. Еволюція бухгалтерського обліку / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк // Ekonomiczne Relacje w Unii Europejskiej. Wybrane Zagadnienia. –Zielona Gora (Польща), 2009. – Р. 303-309.
10. Даньків Й.Я. Історичний розвиток основних форм бухгалтерського обліку / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк // Ekonomiczne Relacje w Unii Europejskiej. Wybrane Zagadnienia. – Zielona Gora (Польща), 2009. – Р. 319-327.
11. Даньків Й.Я. До питання виникнення подвійної бухгалтерії та її експансію / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк. - Бухгалтерський облік і аудит - № 3– 2010. – С.13-18.
12. Даньків Й.Я. Історія становлення обліково-правової культури України / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк // Бухгалтерський облік і аудит - № 6 – 2010. – С.34-39.
13. Даньків Й.Я. Бухгалтерський облік в Україні ХУІ. –ХУІІІ ст., Конституція Пилипа Орлика / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк. - Науковий вісник УжНУ. Серія: Економіка. Вид-во Ужгородського університету. – 2010, № 32. - С.260-263. ISSN: 0869-0782.
14. Даньків Й.Я. Від зародження облікової культури до експансії подвійної бухгалтерії / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк, Н.І. Ценклер. - Вісник Житомирського державного технологічного університету/ Економічні науки.- Житомир,2012, № 3(61) . – С. 260-263.
15. Даньків Й.Я. Господарство і облік в Західній Україні від княжої доби до советської окупації(короткий історичний ескурс) / Й.Я. Даньків, М.Я.Остап'юк, І.П. Шинкар // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації: Збірник наук. праць. – К.: Типографія «Інтердрук» (Націон. Акад. статистики, обліку та аудиту). - Випуск 2 (13).К.: Типографія «Інтердрук» , 2014. С.33-43.

16. Даньків Й.Я. Раймонд де Рувер про виникнення подвійної бухгалтерії (реалії та сумніви)/ Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: між нар. зб. наук. пр. -- Випуск 2 (32) –Житомир: ЖДТУ,2015. – С. 153-162. ISSN 1994-1749.
17. Даньків Й.Я. Бухгалтерський облік як споконвічна народна наука і підгрунття економіки (до 520-річчя публікації першої книги по бухгалтерському обліку) / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк, В.М. Панасюк. - Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету // Серія: Економіка і менеджмент. - К.: Міжнарод. гуманітар. ун-т (м. Одеса). - №10. - 2015. - С. 272 - 275.
18. Даньків Й.Я. Італійський вплив та особливості обліку в інших країнах Європи в середні віки / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка. Вип. 2(46). – Ужгород, 2015. – С. 345-350. ISSN 2409-6857.
19. Даньків Й.Я. Лука Пачіолі (Пачіоло) - основоположник бухгалтерської науки (до 570 річчя з дня народження і 500 річчя з дня смерті) / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк, С.В. Долинський. - Бухгалтерський облік і аудит - № 7- 2015. - С.3-7.

14. Інформаційні ресурси

Бібліографічні описи, Інтернет адреси ЗМ, періодичні видання:

«Бухгалтерський облік і аудит», «Баланс», «Галицькі контракти», «Все про бухгалтерський облік», «Вісник податкової служби», «Дебет - кредит», «Оплата праці», «Комп'ютерна бухгалтерія».

1. <http://www.me.gov.ua> – Сайт Міністерства економіки України.
2. <http://sts.gov.ua>– Офіційний сайт Державної податкової служби України.
3. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Сайт Державного комітету статистики України.
4. [www.http//bank.24.ru/info-glossary](http://www.bank.24.ru/info-glossary) – словник економічних термінів.
5. <http://zakon.rada.gov.ua> – Офіційний сайт «Законодавство України».
6. www.kmu.gov.ua/ – Урядовий портал (сайт Кабінету Міністрів України)
7. <http://www.balance.ua/ua/> - Сайт журналу «Баланс».
8. <http://dtkt.com.ua> - Сайт журналу «Дебет Кредит».
9. <http://www.vobu.com.ua/> - Сайт журналу «Все про бухгалтерський облік».
10. <http://www.profiwins.com.ua/> - Сайт організації «Профі Вінс»
11. <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=2351> (Сайт електронного навчання Ужгородського національного університету)

Email: yosyp.dankiv@uzhnu.edu.ua .

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

- МСФЗ 1. Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності
- МСФЗ 2. Платіж на основі акцій
- МСФЗ 3. Об'єднання бізнесу
- МСФЗ 4. Страхові контракти
- МСФЗ 5. Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність
- МСФЗ 6. Розвідка та оцінка запасів корисних копалин
- МСФЗ 7. Фінансові інструменти: розкриття інформації
- МСФЗ 8. Операційні сегменти
- МСФЗ 9. Фінансові інструменти
- МСФЗ 10. Консолідована фінансова звітність
- МСФЗ 11. Спільна діяльність
- МСФЗ 12. Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання
- МСФЗ 13. Оцінка справедливої вартості
- МСФЗ для МСП. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

- МСБО 1. Подання фінансової звітності
- МСБО 2. Запаси
- МСБО 7. Звіт про рух грошових коштів
- МСБО 8. Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки
- МСБО 10. Події після звітного періоду
- МСБО 11. Будівельні контракти
- МСБО 12. Податки на прибуток
- МСБО 16. Основні засоби
- МСБО 17. Оренда
- МСБО 18. Дохід
- МСБО 19. Виплати працівникам
- МСБО 20. Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу
- МСБО 21. Вплив змін валютних курсів
- МСБО 23. Витрати на позики
- МСБО 24. Розкриття інформації про зв'язані сторони
- МСБО 26. Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення
- МСБО 27. Консолідована та окрема фінансова звітність
- МСБО 28. Інвестиції в асоційовані підприємства
- МСБО 29. Фінансова звітність в умовах гіперінфляції
- МСБО 31. Частки у спільних підприємствах
- МСБО 32. Фінансові інструменти: подання
- МСБО 33. Прибуток на акцію
- МСБО 34. Проміжна фінансова звітність
- МСБО 36. Зменшення корисності активів
- МСБО 37. Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи
- МСБО 38. Нематеріальні активи
- МСБО 39. Фінансові інструменти: визнання та оцінка
- МСБО 40. Інвестиційна нерухомість
- МСБО 41 Сільське господарство

НАЦІОНАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ (СТАНДАРТИ) БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

(Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 29.09.2020 року № 588: [Електронний ресурс].- Режим доступу до докум.: [http //www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)):

- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Консолідована фінансова звітність"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи"
- 19.11.2020. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" 38408 0
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 "Оренда"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 "Будівельні контракти"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 "Об'єднання підприємств"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 "Вплив інфляції"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 "Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 "Прибуток на акцію"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова звітність"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 "Виплати працівникам"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 "Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність" 6393 0
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 "Зменшення корисності активів"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 "Фінансова звітність за сегментами"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 "Біологічні активи"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 "Фінансові витрати"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 "Інвестиційна нерухомість"
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин»
- 19.11.2020. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій»

